

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

7/5296
GK: 37

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

20.01.09* 02527

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: 19/11/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5296-9168/19520 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, Manisa Milletvekili Sayın Ahmet ORHAN tarafından tevcih edilen 7/5296 sayılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Devlet Bakanı

EKLER:

1- Yazı (4 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

ANONİM ŞİRKETİ
SERMAYESİ : YTL 25.000
İDARE MERKEZİ : ANKARA

İDARE MERKEZİ

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz :

B.02.2.TCM.0.00.00.00

2008-ÖKM-D/136

ANKARA, 24 Aralık 2008

68485

T.C. BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı
ANKARA

İlgi: 15.12.2008 tarih ve B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/53696 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde Bankamıza ulaşan Manisa Milletvekili Ahmet Orhan'ın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a tevcih ettiği, 7/5296 sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup Bankamız görev alanına giren bölümlerin değerlendirmeleri ilişkide gönderilmektedir.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

İdare Merkezi

Durmuş Yılmaz

DURMUŞ YILMAZ
Başkan

Mehmet Yörükoğlu

Mehmet YÖRÜKOĞLU
Başkan Yardımcısı

Ek: 1 (3 sayfa)

24.12.08 90422

Şube Kayıt No:

**MANİSA MİLLETVEKİLİ AHMET ORHAN'IN
BAŞBAKAN SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'A TEVCİH ETTİĞİ
7/5296 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASININ DEĞERLENDİRMESİ**

Bilindiği gibi, **karşılıksız çeklere** ilişkin işlemler 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca yürütülmekte olup; karşılıksız çek keşide eden hesap sahipleri ve **karşılıksız kalan çekler ile bunlara ilişkin ödemeler** bilgisayar ortamında banka genel müdürlüklerince ve 1-5 yıl süre ile bankalarda çek hesabı açtırmaktan yasaklananlara ilişkin olarak karşılıksız çek keşide edenler hakkındaki yasaklama kararları ve bu kararlara ilişkin ortadan kaldırma kararlarının mahkemelerce Bankamıza gönderilmekte ve bu bildirimler Bankamızca birleştirilerek tüm banka genel müdürlüklerine yine bilgisayar ortamında duyurulmaktadır. **Bankalar da bu bilgileri kendi bilgisayarlarına yükleyerek Bankamızla hiç bir bağlantısı bulunmadan değerlendirmektedir.** Bu çerçevede, mahkemelerce verilen çek hesabı açtırma yasağının dışında çek bedellerinin ödenmiş olması koşuluyla herhangi bir yasak bulunmamaktadır.

Protestolu senet bilgileri, 1211 sayılı Bankamız Kanunu'nun 44 üncü maddesine dayalı olarak çıkarılan "Bankalar ve Diğer Mali Kuruluşların Müşterilerinin Risk İşlemleri Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde bankalar ile Bankamız arasında bilgi değişimine tabi tutulmaktadır. Bilgi değişimi, bilgi işlem ortamında ve 15 günlük dönemler halinde yapılmakta, uygulama önce protestoya ilişkin bildirimin yapılması bilahare protestonun kaldırılmasını müteakip kaldırma bildiriminin tüm bankalara duyurulması şeklinde yürütülmekte, derleme kapsamına alınan protestolu senet bilgileri, bankalar yanında diğer mali kuruluşlara da duyurulmaktadır.

Negatif nitelikli bireysel kredi bilgilerinin değişimine ilişkin uygulama, bankaların "Bankalarca Karşılık Ayrılacak Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik" hükümleri doğrultusunda "Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı"na ve /veya "Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabı"na intikal ettirdikleri ferdi kredi ve kredi kartları alacaklarına ait özel şahıs borçlularının temel kimlik bilgilerinin değişimini içermektedir. Uygulamada borcunu vadesinde ödememesi nedeniyle kimlik bilgileri Bankamıza bildirilen banka müşterileri ile bu müşterilerden daha sonra borcunu ödeyenlerin bilgileri, Bankamızca birleştirilerek aylık dönemler halinde sisteme katılan bankalara aktarılmaktadır.

Bankalar kendi bilgisayarlarına aldıkları bu bilgileri kredi taleplerinin değerlendirilmesi ve firma değerliliğinin ölçümü için referans olarak kullanılabilirler ve hiç bir şekilde **Bankamız bilgisayarlarıyla ilgisi olmadan** kişilerin risk durumlarını takip etmektedirler. Bu çerçevede bankalara başvuru yapıldığında görüntülenen bilgi, Bankamızca duyurusu yapılmış olan, bankaların kendi bilgisayarlarında bulunan bilgilerdir.

31.12.2003 tarih, 25333 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5033 sayılı Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanun;

“Ödeme tarihi 23.12.2003 tarihinden önce olup da; kullandığı nakdi ve gayri nakdi kredinin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, ticari faaliyette bulunan ve bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin kayıtları, söz konusu borçların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce veya bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ödenmesi veya bankaca yeniden yapılandırılması halinde borcun tamamının ödenmesini müteakiben Merkez Bankasında tutulan kayıtları silinir.

Merkez Bankasınca kayıtların silinmesinden sonra, bankalar ve özel finans kurumlarınca yapılacak kredilendirme, çek karnesi verilmesi ve diğer bankacılık işlemlerinde silinmiş kayıtlar dikkate alınmaz.”

hükümlerini içermektedir. **Buna göre, anılan Kanun kapsamına giren,**

- a) Karşılıksız çeklere ilişkin 7.749.798 adet,
- b) Negatif nitelikli ferdi kredi ve kredi kartları kütüğüne ilişkin 423.217 adet,
- c) Protestolu senetlere ilişkin 47.221 adet

kayıt Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kütüğünden silinmiştir.

Ayrıca, 14.1.2004, 15.1.2004 ve 20.1.2004 tarihli yazılarımızla 5033 sayılı Kanun hükümlerinden bahisle **anılan kanun kapsamına giren kayıtların tamamının Bankamızca silindiği** ve Kanunda belirtilen koşulları daha sonra yerine getiren diğer kayıtların da silineceği bankalara bildirilmiştir. En son 21.5.2008 tarihli yazımızla da konu tüm bankalara bir kez daha hatırlatılmıştır.

Diğer taraftan, negatif nitelikli ferdi kredi ve kredi kartları ile protestolu senetlere ilişkin olarak Bankamızca Ocak 2000 döneminden itibaren başlatılan uygulama kapsamında; ödenmiş kayıtlar 3 takvim yılı sonunda, ödenmemiş kayıtlar ise 5 takvim yılı sonunda Bankamız

nezdindeki kütüklerden silinmektedir. Bankamızca silinen bu kayıtların bankalarca da silinmesi hususunda yasal bir zorunluluk bulunmamaktadır.

Ayrıca bankalar, ferdi kredi ve kredi kartları yönünden banka ve diğer mali kuruluşların 5411 Sayılı Bankacılık Kanununun 73/4 maddesi uyarınca kendi aralarında oluşturdukları **Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.'nin (KKB)** bilgilerini de sorgulamakta ve kredi veya kredi kartı verilmesi aşamasında bu bilgileri de referans bir kaynak olarak kullanılmaktadırlar. Dolayısıyla, Bankamız kayıtlarından silinen bilgiler söz konusu Büro'nun kayıtlarında yer almaktadır.

Sonuç olarak, müşterilerinin risk durumları hakkında bilgi sahibi olmak ve bu riskleri yönetmek bankalar ve diğer mali kuruluşların yaptıkları işlerin en önemli kısmını oluşturmaktadır. İlgili kanun ve alt düzenlemelere uyulmak koşuluyla bu risklerin tesbiti ve değerlendirilmesi banka ve diğer mali kuruluşların kendi ihtiyarında bulunmakta ve bu husus kredi sisteminin etkin işleyişi açısından büyük önem arz etmektedir.